

קביעות

במשינה
ובהלכה היומית

במשינה היומית:
סדר קדשים
חולין פרק א' משנה ד' -
פרק ט' משנה ו'
בהלכה היומית:
שור"ע או"ח
סימן צ' סעיף כ"א -
סימן ק"ח סעיף ד'

גבורה יהודית

הנער שניצח את הנאצים

"היה זה יום קייצי", סיפרה הרבנית מארליך, "כאשר רחובות פישטיאן מלאו לפתע בקריאות ילדים פרועות.

מכל עבר צצו ילדי הגויים ושעטו לעבר מוקד המהומה, כשהם שואגים בהתלהבות ומשליכים אבנים.

במרכז המהומה התהלכו שני נערים. היו אלה אחיי, דוד ומנחם, שנבחרו על ידי השלטון המקומי כדי להשפיל בפומבי את מעמדו של רב העיר הנערץ על כולם. דוד ומנחם נשאו שלט שעליו נכתבו מילות נאצה נגד היהודים. כך צעדו הם בראש כשמשביבם צוהלים בני גילם הגויים, נהנים למראה המלבב, כאשר לפתע גם נשמעה צרחה פרועה, ואבן רחוב כמעט פגעה בדוד.

השקפתי עליו מן הצד בעיניים לטושות באימה, חרדה לשלומי, והנה, אני מבחינה שהו אינו נראה נפחד כלל. דוד, אחי הגדול, הלך בקומה זקופה. הוא נשא את השלט, כפי שהוכרח לעשות, אך רקד ושר בקול רם כאילו היה זה חג שמחת תורה: "ברוך אלוהינו שבראנו לכבודו, והבדילנו מן התועים".

מן החלונות המוגפים עקבו אחריו מאות זוגות עיניים, בפחד, בהערצה, בגאווה. הגויים נותרו המומים.

הם ביקשו להשפיל, אך העוצמה היהודית היתה חזקה מהם.

ילדים יהודים בשואה

בפתח השער

טרגדיית הענווה!

פגשתי חבר ותיק, אדם בעל מעמד, שעל פניו הצליח בכל תחום בחיים. הוא היה מסודר כהלכה: פרנסה בשפע, דירה מרווחת, ומשפחה לתפארת.

אבל הופתעתי למדי לפגוש אותו, כאשר במקום שמחה הוא הציג סבל שקט.

התעניינתי מה בדיוק משביט את שלוותו. הוא נאנח אנחה שוברת לב והתוודה על כאבו המר: "תשמע ידידי, יש לי עבודה מכובדת ומכניסה שאי אפשר להתלונן, אבל הבעיה היא שמעולם, אבל מעולם, לא הייתי 'המנהל' במלוא מובן המילה. תמיד אני על תקן ה'כמעט', ה'סגן', ה'סמונל'. אני יושב קרוב לראש השולחן, אך אף פעם לא בראשו ממש. אתה מבין איזו מרידות?".

ניסיתי לנחם: "אבל אתה יודע שהכול בהשגחה פרטית. כנראה זה התפקיד שנגזר עליך כרגע. אתה הרי מאמין שהכול מנוהל מלמעלה, לא? אתה חושב שאתה יכול לתכנן יותר טוב מבורא העולם?".

הוא הנהן בנימה של קבלת עול, אך אז הוסיף בטון שלא משתמע לשתי פנים: "נכון, כל זה נכון... אבל תסכים איתי שעדיין, להיות סגן זה לא להיות מנהל ראשי. וזה צובט!".

זהו הסיפור הקלאסי על "אני מאמין, אבל רק עד גבול מסוים". כל עוד הנחיותיה רכה והכיס מלא - האמונה חזקה. אבל ברגע שנגיעה קלה באנו, והרצון האישי להיות 'הראשון בראשונים' נפגע, המסקנה ברורה: יש את ה'אני', והוא מודיע בקול ברור: "אני צריך להיות הראשון!".

ובאותו עניין:

בחור אחד היה תקוע עמוק בבזון עולם השידוכים. שלא נטעה. לא היה זה מסיבות של חוסר הצעות, אלא דווקא בגלל רף פסילה גבוה מצד הבחור, שהיה מלא בהערכה עצמית עליונה וביטחון פנימי מופלג. כמעט כל הצעה נפסלה על רקע של חשיבות אישית מופרזת, או במילים אחרות - גאווה צרופה.

על סף ייאוש, עצרו אותו חבריו והציעו לו תוכנית שיקום רצינית: "קח פסק זמן. עבוד על עצמך, במיוחד על מידת הענווה. מי יודע, אולי תיושע..."

הבחור קיבל את העצה, והתמסר לעבודת מידות אינטנסיבית במשך חצי שנה. הוא היה משגן משפטי ענוותנות מול המראה בשף-קפה, ומטיח בעצמו משפטי עלבון חמורים בניסיון להשטיח במעט את האגו המנופח שלו.

לאחר כמחצית השנה הוא שב לזירת השידוכים. כולם ציפו לראות אדם חדש, נעים יותר, צנוע יותר, שאולי יסכים לשמוע הצעות "נורמליות". אך להפתעת הכול, הבחור הוסיף לפסול הצעות על ימיו ועל שמואל - והפעם, בכפליים. כעת הוא היה בדרך אף יותר מבעבר!

כאשר סובביו פערו עיניים בתדהמה ושאלו אפשר צעדי המזורים, הוא הסביר בשיא הרצינות: "הרי כעת, לאחר עבודה עצמית מופרכת, נוספה לכל מעלותי הקיימות גם מעלת הענווה. ברור אפוא שלא אוכל לקבל את אותן הצעות שפסלתי קודם. הרי שווי בשוק רק עלה מאז התענוותי!".

אמר פעם מרן החזון איש: "ענוותן הוא לא מי שאינו מודע למעלותיו. ענוותן הוא מי שיודע את מעלותיו, אך לא חושב שמגיע לו משהו בגלל כך".

לא פעם תוקף אותנו היצר במין מחשבת ענווה מסתורית: "אין לי ראש ללימוד, כי אני לא מוכשר". באורח פלא, המחשבה הזו צצה בעיקר בזמן שהיצר הטוב שבנו מנסה לשכנע שנתחיל ללימוד סדר לימוד מסוים - משנה יומית, דף יומי, הלכה יומית.

ענווה היא מידה מהטובות שקיימות, אם לא הטובה שבהן. אך היא חייבת להיות בזמן הנכון, ועל כל אחד לדעת זאת. לכל אחד יש ראש ללימוד, לכולם יש כשרון ללימוד. כל אחד בצורתו, בסגנונו, לפי מה שחנן אותו הבורא. אבל חד משמעית, מחשבה מסוג "אין לי ראש ללימוד, כי אני לא מוכשר" איננה קשורה לענווה הרצויה וודאי שלא מגיעה מיצר-טוב כלשהו...

לזכר עולם יהיה צדיק
לע"נ:

רבי יהודה מאיר בן רבי יעקב שמשון זצוק"ל
שפירא מלובלין
מייסד וראש ישיבת חכמי לובלין
ומחולל סדר לימוד "הדף היומי"
נלב"ע ז' בחשון תרצ"ד

קבלת עלון המבחנים

ניתן לשלוח בקשה במייל Office@kviuta.org
דרך מערכת קביעות בטלפון 0722-79-4949 שלוחה 4 < 2
כמו"כ ניתן לענות על המבחנים במערכת זו או ב: kviuta.org
וכן דרך עמדות נדרים פלוס וקהילות ברחבי הארץ

לשיעורים

במשנה ובהלכה היומית
24 שעות
בטלפון 0722-79-4949
וכן kviuta.org

לקבלת העלון במייל Office@kviuta.org | מפצים את האור: להנצחות ותרומות להצלחה לע"נ יקיריך התקשר: 072-272-2200

מה צריך שחיטה להיתיר

בהמות וחיות הכשרות ניתרות באכילה מדאורייתא על ידי שחיטת שני סימנים או רובם, שני הסימנים הם הקנה [לאור] והושט [לאוכל]. נחלקו תנאים (כ"ט ב') אם עופות צריכים שחיטה להיתיר מדאורייתא או רק מדברבנן, [אבל צריך מדאורייתא הריגה בסימנים], ולהלכה עוף צריך שחיטה מדאורייתא. מעיקר הדין עוף נותר בשחיטת סימן אחד, או רובו, אבל לכתחילה צריך לשחוט שני סימנים גם בעוף.

מהי שחיטה כשרה

שחיטה היא חיתוך הסימנים על ידי סכין או כל דבר חד שהוא תלוש, ואין צריך שום כוונה, ולכן אם זרק סכין שלא בכוונה, ובדרך הליכתו חתכה הסכין שני הסימנים, השחיטה כשרה. אמנם צריך 'כח גברא', דהיינו שהסכין תלך מחמת כחו של אדם, ולכן אם נפלה הסכין על ידי הרוח, ובדרך הליכתה חתכה את הסימנים, השחיטה פסולה.

חמשה דברים פוסלים את השחיטה: שהייה, דרסה, חלדה, הגרמה, עיקור. והרע"ב (רש"י פ"ב ו"ע רש"י דברים י"ב כ"א) הביא ברייתא שכולם הלכה למשה מסיני, וז"ל, דתניא, 'זובחת כאשר צויתך', מלמד שנצטוו משה בעל פה על הלכות שחיטה, על הושט ועל הקנה, וכו', עכ"ל.

וצריך להקדים שיש חילוק בין הקנה לוושט, שאם חציו של הקנה נחתך, אין הבהמה נעשית טריפה, אבל אם הושט ניקב במשהו כבר היא טריפה או נבילה (מחלוקת תנאים ל"ב א'), ולנפקא מינה לענין הדברים הפוסלים את השחיטה, שאם חצי קנה 'פגום', דהיינו שנחתך שפ"ע שחיטה כשרה, ובא ושוט עוד משהו בשחיטה כשרה ונעשה רוב שחוט מכח אותו משהו, שחיטתו כשרה, אבל בוושט אינו כן, שכיון ש'נקובת הושט' היא טריפה או נבילה, כדי שהשחיטה תהיה כשרה, גם החיתוך של תחילת הושט חייב להיות ע"י שחיטה כשרה, שאם הבהמה נעשית טריפה או נבילה לפני השחיטה, שוב אי אפשר להיתיר.

שהייה

אם הפסיק שיעור זמן שאפשר לשחוט בו - 'כדי שחיטה' - אחרי שהתחיל לשחוט, ורק אח"כ גמר השחיטה, נקרא שהייה, והשחיטה פסולה.

ויש בזה חילוק בין הקנה לוושט, שהרי 'חצי קנה פגום' נחשב כקנה שלם ואינו לא טריפה ולא נבילה (עי' לעיל ד"ה וצריך). ונמצא שלא צריך שחיטה כשרה בחציו הראשון אלא רק בנקודת הרוב, ולכן אם שהה בשחיטת החצי הראשון של הקנה, השחיטה כשרה (גמרא כ"ח א'). אבל בוושט צריך שחיטה בכלולו, ולכן אם שהה אפילו אחרי שחיטת כל דהו של הושט, השחיטה פסולה, שהרי שהה בתוך השחיטה.

לדעת רוב הראשונים, אם שהה במיעוט בתרא של הסימן, בין בקנה ובין בוושט, השחיטה כשרה, שהרי כבר הותרה הבהמה ע"י שחיטת רוב, ושוב אינה נפסלת, ולפי דבריהם אין פסול שהייה בקנה, שהרי במיעוט קנה לא צריך שחיטה, ובמיעוט בתרא כבר הותרה הבהמה.

דנו האחרונים אם שהייה פוסלת או רק מחלקת את השחיטה, שהרי כל שהשחיטה מחולקת, הבהמה נעשית נבילה, [שבכל שחיטה הבהמה נעשית נקובת הושט לפני שנגמרה השחיטה, ואעפ"כ הותרה משהו ש'בהכי אכשרה רחמנא', שאי אפשר לשחוט באופן אחר, אמנם היינו דוקא כשהכל מעשה אחד של שחיטה (עי' רש"י י"ט ב' ד"ה שחיטתו, כ' ב' ד"ה וכו'), אבל אם יש הפסק בשחיטה - כגון ששהה באמצע - היא נעשית נבילה מכח המעשה הראשון, ושוב אי אפשר להיתיר ע"י שחיטה].

דרסה

שנינו (פ"ב מ"ג) 'התיז את הראש בבת אחת, פסולה', ופירש הרע"ב, וז"ל, כאדם המתז קנה או דלעת, שדוחק הסכין בכח ופוסק. וזו היא דרסה, עכ"ל, משום ששחיטה היא ע"י הולכה והבאה של סכין, שנחתכו הסימנים מכח החוד של הסכין ולא מכח שדוחק הסכין בכח.

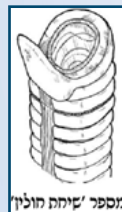
חלדה

שנינו (שם מ"ד) 'או שהחליד את הסכין תחת השני ופסקו', והיינו שתחב את הסכין תחת הסימן השני אחרי ששחט את הסימן הראשון כדין, ותחת את הסימן השני מלמטה למעלה - מהצד של העורף כלפי הצוואר - ונקרא 'חלדה' מלשון מכוסה, שבאופן זה אין השחיטה ניכרת אלא היא מכוסה, [והוא הדין אם תחב הסכין תחת שני הסימנים בתחילה (עי' תוס' ל' ב' ד"ה א)].

והנה כבר נתבאר שאם חצי קנה היה פגום ושחט את נקודת הרוב כדין, שחיטתו כשרה, וא"כ לכאורה לא שייך פסול חלדה במיעוט קמא, אמנם רש"י כתב (ל' ב' ד"ה החליד) ששחיטתו פסולה, וצריך לומר שאע"פ שלא צריך שחיטה כשרה, מכל מקום אם שחט בפסול, פסלה, שחלדה 'פוסלת'. ואינו דומה לשהייה שאינה פסולת במיעוט קמא (עי' לעיל ד"ה ויש), שיש לומר ששהייה רק מחלקת את השחיטה (עי' לעיל ד"ה דנו).

הגרמה

הקנה עשוי מהרבה טבעות סביב הבשר של הקנה לכל ארכה, וכל הטבעות - מלבד הטבעת העליונה - אינן טבעות שלמות אלא הן פתוחות קצת בצד אחד, ורק הטבעת העליונה היא שלמה, והיא גם עבה יותר משאר הטבעות, והיא נקראת 'הטבעת הגדולה', ונראית כזה: והתנאים במשנה סוברים שמקום השחיטה הוא רק עד הטבעת העליונה, ועד בכלל, ואם שחט למעלה מהטבעת העליונה, השחיטה פסולה, [וכלפי מטה השחיטה כשרה 'עד כנפי ריאה התחתונה' (גמרא מ"ה א')]. וכתב הרע"ב שלהלכה שחיטה כשרה אף למעלה קצת מהטבעת הגדולה עד ה'שיפוי כובע', ודלא כהתנאים במשנה.

מספר 'שיחת חולין'

עיקור

הרע"ב (פ"ב מ"ד) פירש, ע"פ רש"י, שפסול עיקור הוא תלישת הסימן, או מתיחתו, עד שנפסק, ותוספות (ט' א' ד"ה כולהו) הקשו שכל שלא חתך את הסימן בסכין, לא נחשב שחיטה כלל, ואינו מ'פסולי שחיטה', והביאו שיטת הבה"ג - וכן דעת כמה ראשונים (רמב"ם הל' שחיטה פ"ג ה"ד, ר"י מלול, רשב"א ור"ן שם) - שעיקור הוא שחיטת סימן אחד כשהוא עקור ממקומו [באופן שאינו נעשה טריפה], עיי"ש.

ו...שוב השגרה.

אוי, השגרה האפורה, לילות החורף הקודרים, הנפילה באחת מימי חודש תשרי הנוראים, העליזים והמרוממים אל לילות חשון והחורף שבעקבותיו - משווים לאדם לא אחת את ההרגשה הקודרת של ייאוש, של מחשבה כמו 'מה הועלתי עם כל ההתרוממות שהייתה מנת חלקי בחודש האחרון, כששוב אני נופל לימים סגרירים, קם לתפילת שחרית, ממחר לעבודתי, חוזר בערב, ולמחרת חוזר חלילה ועולם כמנהגו נוהג...'

וישנם מצבים גרועים יותר. הלב מכווץ, מרגיש נמוך כל כך. שום דבר לא הולך. הכל נשבר. מתהפך.

מישהו שומע אותי בכלל? מישהו רואה אותי? יש מי שמרגיש את כאבי?

והעיר סוערת ונמוכה - ס"ת שכותבו מין?

מגיד המישרים הגאון רבי אהרן טויסיג שליט"א סיפר מעשה המובא בספר תולדות של רבי עקיבא אייגר זצוק"ל. היה זה כאשר מצאו ספר תורה מושלך ברחוב העיר ללא כל דורש, והיה זה במקום אשר לא דרו שם יהודים, ובאו בשאלה אל רבי עקיבא אייגר, כיון שאין ידוע אם ספר תורה זה כשר הוא ונכתב ע"י יהודי כשר, או שמא זה ספר תורה שכתבו מין וכדברי חז"ל במסכת גיטין שספר תורה שכתבו מין יש לשרפו או לגנוזו. ענה להם הגאון רבי עקיבא, כי יגללו את ספר התורה לסופו, ויבדקו את שני העמודים האחרונים בספר התורה.

גללו את הספר והראוהו לרבי עקיבא ופסק על אתר כי הספר נכתב בידי נכרי. 'הוא פסול!'

"איזו רוח הקודש, ממש נבואה!" סערה העיר כולה. ממש גילוי שכניה בבית מדרשו של הגאון.

מששמע הצדיק על סערת הרוחות הרגיעם ואמר, כי אין כאן לא רוח הקודש וגם לא נבואה נורקה בו, אלא מסורת ומנהג ישראל הוא. שהרי מנהג ישראל הוא, אשר יהודים יראים ושלמים חפצים בכל מאורם לקיים מצות 'ואתם כתבו לכם' רק שאין ידם משגת לכתוב ספר שלם, על כן באים הם למעמד סיום כתיבת ספר התורה, ורוכשים לעצמם אות אחת או תיבה אחת מהפרשה האחרונה וכותבים את האות או את התיבה כדי שיהיה להם חלק מסוים בספר התורה ובכך יקיימו הם את המצוה. בשל כך, הסופר אינו כותב את הפסוקים האחרונים, אלא משאיר אותם לכתובת קהל יראי ד' וחושבי שמו.

שורות אלו שבורות הן. האותיות

שלחן קטנות ולא מתואמות עם הכתב הייחודי והמושלם של סופר הסת"ם שכתב את הספר כולו.

על כן הוריתי לבדוק את סוף הספר, והיה אם שני העמודים אחרונים עומדים וכתובים ביופיים כשאר העמודים, סימן הוא שנכתב ע"י גוי רח"ל, אך אם שונים הם בכתיבתם ובצורתם, הרי זה סימן מובהק כי נכתב ע"י יהודי כשר ויר"ש.

על מעשה זה אמרו גדולי ישראל כי זהו הכוונה בביטוי: "מנהג ישראל תורה הוא" - כי מנהג ישראל, אם מקיימים מנהג זה שכותבים המון העם תיבות ואותיות בסוף התורה, דבר זה עצמו מעיד כי "תורה הוא", שספר זה הוא ספר תורה כשר וכתבו יהודי ירא ושלם.

הרי, שדווקא האותיות האלו, השבורות, הלא סימטריות, הלא מתואמות זו עם זו, דווקא איתן מרקדים ומפוזים בעת הכנסת ספר תורה להיכל, איתן מכרכרים בהקפות, מניפים בהתרגשות ושומחים בשמחת התורה.

כי כך כותבים תורה. כך חיים על פיה. לא על כל כח השלמות המתואמת, אלא על הלב השבור. המשתוקק. המבקש והנכסף.

"בספר התורה שהובא לפני היו האותיות בעמודים האחרונים שלמות ונאות", סיים הגאון רבי עקיבא אייגר, "וזה הסימן שאת הספר הזה כתב נכרי!"

אכן, האותיות השבורות הללו הן ההוכחה האמיתית ליסוד אמונתנו, איתן נרקוד בעת ההקפות, ואותן נקרא בקריאת התורה כל השנה, כי התורה הקדושה של העם הקדוש לא בנויה על שלמות, אלא על חלקי שביירה!!!

לוחות ושברי לוחות מונחים בארץ - האומנם?!

בחינו ישנם ימים של לוחות שלמים. השמש זורחת, העבודה מוצלחת. הרשימה מתקתקת. התכנית סדורה, וכל החלומות מתגשמים.

אבל יש ימים של שברים. הכל הולך הפוך. כל כך אחרת מהתכנית שבנינו ותכננו וחלמנו, ובהתאם לכך צולל מצב הרוח והופך לקודר.

כך בגשמיות וכך גם ברוחניות. יש ימים של עליה מטאורית. התפילה שלנו מגיעה עד שמי רום. ההתעוררות והכוונה. אנו מרגישים בידיו של הקב"ה באופן הכי גבוה. זוכים אנו ללמוד כל יום שיעור של שעה ושעתיים, להפסיק מעשה חסד נאצל בדרך לעבודה, וגם לחייך ולומר בוקר טוב ליהודי קשה יום.

רִץ לְמִשְׁנָה

מתוך דבריו החוצבים של
מדן הגאון הצדיק המלוב"ן

רבי דוד חיים שטרן זצוק"ל

במעמד סיום לנבחנו קביעותא במשנה
היומית - אדר תשע"ז

"...ידוע שהיה למדן הבית יוסף - מגיד מהשמים... המגיד אמר לו: אם תהרהר במשניותי תגיע לדרגות הגבוהות ביותר בעבודת ה', הוא אמר כמו שאדם הולך לקידוש ה' כך זה אם יודעים משניות, לומדים משניות במחשבה. ואת הדבר הזה כשאני קראתי ולמדתי את זה - התחלתי ליישם. אני יודע גם על הרבה אנשים שעוסקים בזה, ורואים בזה ישועות אדירות הן בפרנסה, הן במחלות כשלומדים את זה בצורה שכזו, אז החיים ממש גן עדן, חתיכת גן עדן בעולם הזה. זה על דבר אחד שאני מאד הקפדתי - על הענין של המשניות ללמוד, וככה עולים ומתעלים כמו שאמר המגיד הטהור למדן הבית יוסף..."

דבר שני שאני הקפדתי מאד על זה: אנחנו יודעים שכל התנאים הקדושים כולם היו גבאי צדקה והלכו ולא התביישו. היום מתביישים לצאת לאסוף כסף. אבל רבי עקיבא, רבי אליעזר, רבי יהושע, כולם תנאים שאנחנו לומדים את תורת ה' מפי התנאים - כולם יצאו, כולם היו גבאי צדקה, וכן רבי חנינא בן תרדיון. ולמעשה את ההסכמה של לצאת לצדקות קבלתי מהסטייפלר - אביו של רבי חיים קנייבסקי, שהוא היה איש אלוקים בעל רוח הקודש, לא יאומן. ישבתי איתו שעות והדריך אותי. אז הקמנו, ואז הוא היה הר"ח שלנו, והוא ידע למי אנחנו נותנים. במשך חמש עשרה חודש השאנו חמש עשרה בחורים מהישיבה, כלות עניות יתומות, הוא יצא מהכלים, הסטייפלר. אז הוא אמר לי שאני לא אשכח שהוא ביקש ממני שהוא יהיה חלק, שאחרי הפטירה שלו שהוא יקבל חמישים אחוז מהצדקות. הוא אמר: הצדקות הללו הן מביאות את הגאולה. תאמינו שאני לא משקר. אני מוסר לכם בדיקנות מה שהוא אמר לי. זה בפני עצמו. זה לענין הצדקות..."

ותדעו לכם שלימוד משניות בדרך המחשבה - אדם שהולך עם זה מתחבר עם הבורא עולם. זה מביא את האדם למצב שיש לו כח תפילה ומה שהוא מבקש מהבורא עולם אז הבורא עולם ממלא. תאמינו לי שכל מה שאתם שומעים שאני מקבל אנשים ואני מברך זה בא מזה, זה רק מהמשניות שלומדים במחשבה, ואז האדם מתחבר עם הבורא. כמו שאמר האר"י הקדוש: משנה זה אותיות נשמה, וככה מתחברים עם הבורא. זה דבר אחד.

דבר שני, שמתחברים עם הבורא אם עושים את זה באמת לשם שמים, לשמח את הקב"ה, אם האדם עוסק בצדקות אפילו פעם בשבוע, פעם בשבועיים אדם מתעסק בצדקות, ועושה את זה לשמח את הבורא, אז הבורא מקבל את זה, ואדם נהפך למחובר לבורא, ומה שהוא מבקש מהבורא הכל ... זה המפתח שאדם יקבל. זה ברור כשמש שכל אלה שלומדים משניות בחיבור ועוסקים בצדקה הם לא מכירים מה זה רופאים. הילדים בריאים, אישה בריאה, בעל בריא, פרנסה, יש חיים חתיכת גן עדן בעולם הזה. אני יכול להביא לכם, אתם לא תאמינו לי, תלמידים שחיים והם יספרו לכם ניסים ונפלאות, מה אנשים זכו, זכו להיות מולטי מיליונרים..."

אלא שכסף מזכיר 'כיסופין'. לא את סכום הכסף רואה הקב"ה, אלא את הלב. הנשבר, הנמוך, המשתוקק והנכסף. 'רחמנא ליבא בעי'.

מטבע של אש - נשמה מישראל

אבל כאן, השאלה רק מעמיקה: איך אפשר להשוות תפילת שמונה עשרה של יהודי פשוט, לשמונה עשרה של גדול הדור, ואיך אפשר להשוות כזית מצה של יהודי מן השורה לזה של גדול בישראל שאוכל אותה בהתרגשות והתרוממות ומגיע לדרגת המלאכים?

התשובה היא, כי כאשר נתקשה משה רבינו במחצית השקל, הוציא הקב"ה מתחת כסא הכבוד מטבע של אש והראה לו.

ומי נמצא שם תחת כסא הכבוד, את מה הוציא לו הקב"ה? מי הם אלו הטמונים מתחת כסא הכבוד - 'נשמות ישראל'!

נשמה אחר נשמה הראה לו הקב"ה למשה רבינו ואמר לו: כולן מאירות, כולן שוות. כל הנשמות יורדות לעולם עם אותה רמת כיסופין. עם אותו רצון והשתוקקות לעשות רצוני.

אם כן, איך יתכן שכל אחת מאותן נשמות מגיעה למדרגה אחרת?

מסבירים רבותינו הק' מאורי החסידות, כי הדבר תלוי להיכן כל אחד מנתב את הכיסופין שלו. יש מי שקם בבוקר ומחשבותיו רצות לעסקיו, לחשבונות הבנק שלו, לטיסה דחופה וסידור עניינים דחופים. ויש מי שקם בבוקר וכבר משתוקק להגיע לתפילת שחרית מרוממת. לדבר עם ה' יתברך, להתרפק בפניו ב'הללו נפשי את ה'. כוסף ומשתוקק לדבר אליו, להתחבר עמו.

וכן, גם כאשר הדבר בא בקושי. גם אחרי ימי חודש תשרי הנעלים, בעת הנפילה והחזרה המעיקה אל ימי השגרה האפורים, דווקא אז - לב נשבר, כוונה, כיסופין, השתוקקות רצון. כל אלו ניכרים בכל מצוה ומצוה.

כאשר משתוקקים לעשות רצון אבינו שבשמים, מכניסים קדושה במעשה ידינו וזוכים לקרבת אלוקים מתוקה.

ומלאכי רצון הנבראים מכל אחת מהמצוות שנעשה, מתוך כיסופין, התרגשות וקרבת אלוקים, יעמדו וימליצו טוב בעדנו.

ולוקחים מן הציבור את תרומות 'מחצית השקל'.

ניגש לו אחד מאנ"ש, גביר גדול ותורם בעל שם לעולם התורה - אל הגזבר, שולף את ארנקו ומתכוון לתרום סכום גדול ונכבד עבור בית המקדש.

"עצור", אומר הגזבר. "מחצית השקל".

"מחצית מה?" שואל מידענו הגביר. "כן, כך הצטוונו. כל יהודי מביא תרומה של מחצית השקל. אפילו לא חצי אגורה יותר. בדיוק כמו כולם. מחצית, הא ותו לא!"

אחריו ניגש יהודי תשוש, נעליים קרועות לו, בגדים עתיקים, עני ואביון מגולזל. הוא מפשפש בכיסו, מחפש כמה מטבעות, ומה שמוצא הוא מושיט לגזבר.

"מחצית השקל" מורה לו הגזבר. "לא אגורה אחת פחות!"

אכן, זו היתה תרומת אדני המשכן. "העשיר לא ירבה והדל לא ימעיט".

מסביר הגאון רבי זושא הורוביץ שליט"א בספרו 'נועם שיח', כל עם ישראל כמו משפחה אחת. כולם שווים ויקרים. אין מי שנחשב יותר. שווה יותר. מחצית השקל לכולם.

על כך שאל משה רבינו: מדוע דווקא באדני הכסף? למה בשאר תרומות המשכן יכול היה כל אחד להביא כנדבת לבו?

אהה! גיוואלדיג! אילו ימים מאירים, לוחות שלמים.

וישנם ימים חשוכים, שבורים, הפוכים. התפילה - לא משהו, קרה כמו קרה. מי מדבר על מעשי חסד. בקושי לחייך לילדים בבית אנו מצליחים. העצבות עמוקה, מעמיקה, מכאיבה.

ואז מתגנב לו הרהור ב ל י ב נ ו : "מישהו שומע אותי בכלל? ה ת פ י ל ה שלי, מה היא שווה?..."

"לוחות ושברי לוחות מונחים בארון" (ברכות ח' ב'). בארון. לפני ולפנים, ב ק ו ד ש הקדשים.

האומנם?!

ה ל א ה ל ו ח ו ת ה ש ב ו ר י מ מוֹכִירִים אֶת הַשֶּׁבֶר הַגָּדוֹל, אֶת חֹטֵא הָעֵגֶל. אוֹי לְאוֹתָהּ בּוֹשָׁה!

ה י א הַנוֹתֵנָה. דּוּקָא לֵכֵן - אוֹמְרִים צְדִיקִים - כִּי לְאַחֵר חֹטֵא הָעֵגֶל הָיוּ

הלכבות שבורים כל כך. החרטה היתה עצומה, והכיסופין... אוי, הכיסופין. כמה ביקשו ישראל לחזור ולהיות קרובים לקדוש ברוך הוא. לשוב אל זרועותיו, לעשות את רצונו ולהיות לו לבנים אהובים.

וזו הזכות הענקית שעמדה להם, השברים שהביאו הכיסופין. הזכות הזו היא שעמדה להם לנצח.

הימים האלו, הסגריריים, כשהלב שלנו נמוך, אלה ימים קדושים, הם מונחים קרובים קרובים לפני ה' יתברך. לפני ולפנים.

כן, הוא יודע, היושב בשמים, כמה לא פשוט לנו בימים כאלו לקום ולעשות ולהמשיך, ואפילו לחייך.

והוא ממתין. מחכה. כל כך מחכה לראות את הרצון והכיסופין שלנו דווקא בימים של שברי לוחות.

מדוע סרב הגזבר לקבל את תרומתו הנכבדה של הגביר?

הבה נדלג אל הלשכה בבית המקדש שם יושבים הגזברים

מסכת חולין

אע"פ שכל סדר קדשים עוסק בענייני קדשים והקדש והמקדש, נכללה בו גם מסכת חולין, כיון שרוב ענייניה נוגעים גם לקדשים.

בשני הפרקים הראשונים הלכות שחיטה, בפרק השלישי הלכות טרפות, וכן סימני עופות, חגבים ודגים טהורים וטמאים [סימני בהמה וחיה לא הוזכרו כיון שהם מפורשים בתורה].

בפרק הרביעי, פרק "בהמה המוקשה", המשך ענייני טרפות, בעניינים הנוגעים בעיקר לעובר שבמעי הבהמה. הפרק החמישי עוסק במצות "אותו ואת בנו לא תשחטו ביום אחד", והששי בכסוי הדם הנוהג בחיה ועוף. הפרק השביעי באיסור גיד הנשה, והפרק השמיני, פרק "כל הבשר", באיסור בשר בחלב. הפרק התשיעי עוסק בענייני טומאה וטהרה: טומאת אוכלין, טומאת נבלות, אבר מן החי, ועוד.

פרקים י' ו"א עוסקים במתנות כהונה: פרק י' בזרוע לחיים וקבה הניתנים לכהן מכל בהמת חולין של ישראל, ופרק י"א ב"ראשית

הגז". ובפרק האחרון, דיני שילוח הקן.

הלכות שחיטה נמסרו הלכה למשה מסיני, שהרי בתורה לא נאמר אלא מילה אחת: "וזבחת", אלא שרמז הכתוב שהלכות הזבחה - השחיטה כבר נצטוו, שנאמר "וזבחת מבקרך ומצאנך אשר נתן ה' לך כאשר ציויתך" (דברים יד, כא), "כאשר ציויתך" - למדנו שיש ציווי בזבחה היאך ישחוט והן הלכות שחיטה שנאמר למשה מסיני (רש"י). גם הלכות טריפות נאמרו למשה מסיני, ונרמז בפסוק: "להבידיל בין הטמא וגו' ובין החיה הנאכלת ובין החיה אשר לא תאכל" (ויקרא יא, מז) ובגמרא: תנא דבי ר' ישמעאל "בין החיה הנאכלת ובין החיה אשר לא תאכל" אלו שמונה עשרה טריפות שנאמרו למשה מסיני. (חולין דף מב.) ובפרשת משפטים נאמר: "ובשר בשדה טרפה לא תאכלו לכלב תשליכון אותו" (שמות כב, ל).

הפרקים הרביעי והחמישי עוסקים כאמור בהמה וחיה. כשעדיין הוא עובר, הוא נותר בשחיטת אמו, ואם יצא חלקו חוצה, נאסר,

שנאמר "ובשר בשדה טרפה לא תאכלו" - כיון שיצא בשר חוץ למחיצתו נאסר (חולין דף סה.). ולאחר לידתו, אסרה תורה לשחוט את האם ובנה ביום אחד: "אותו ואת בנו לא תשחטו ביום אחד".

איסור בשר בחלב נאמר בתורה שלש פעמים באותו לשון: "לא תבשל גדי בחלב אמו", אחד לאיסור אכילה, אחד לאיסור הנאה ואחד לאיסור בישול. ורבנן הוסיף סייגים וגדרים כדי שלא יכשלו באיסור זה.

ומסיימת המסכת בדיני שילוח הקן, וחזרתה במילים: "ומה אם מצוה קלה שהיא כאיסור [8 פרוטות. שאין בה חסרון כסא אלא דבר מועט] אמרה תורה (דברים כב, י) "למען ייטב לך והארכת ימים", קל וחומר על מצות חמורות שבתורה".

שבוע לימוד מוקדש:

לע"נ
הגה"ח משה בן ר' מרדכי מנשה זצ"ל
נלב"ע ז' חשוון

לע"נ
מרת רבקה מלכה בת ר' אהרן בצלאל ע"ה
נלב"ע ג' חשוון תשמ"א

לע"נ
ווג' מרת חיה אורל בת הרב חיים דוד ע"ה
נלב"ע י"א חשוון

לע"נ
לע"נ מרת חנה גיטל בת ר' יוסף ע"ה
נלב"ע כ"ה חשוון

לע"נ
מרת צפורה פייגא
בת הגה"ח משה הלוי ע"ה
נלב"ע ט"ו חשוון תש"ע

לע"נ
מרת שרה בת ר' משה פייש ע"ה
נלב"ע ט"ו חשוון

לע"נ
ה' יעקב בן שם-טוב ולורה ז"ל
נלב"ע כ"ד חשוון תשע"ח

לע"נ
ר' חנניה בן חביבה ז"ל
נלב"ע י"ח חשוון תשכ"ח

לע"נ
ה' אלחנן בן משה מאיר ז"ל
נלב"ע כ"ט חשוון

לע"נ
שלמה בן משה וצלחה ז"ל
נלב"ע כ"ח חשוון

לע"נ
ה' אורי נחוראי ז"ל בן ניצה ומנשה
נלב"ע י"ח בכסלו

הלימוד החודש מוקדש לע"נ

מרת שבע בת ר' חיים הלוי ע"ה

נלב"ע ה' חשוון

נא לכוין לפני הלימוד

סדר לימוד המשינה וההלכה היומית לחודש חשוון תשפ"ו

משינה	חשון	משינה יומית:		הלכה יומית: ש"ע אר"ח	
		קדשים		חולין	
יום	תאריך	פרק	משנה	סימן	סעיף
ה	א 23	א	ד-ה	צ	כא-כג
ו	ב 24	א	ו-ז	צ	כד-כו
ז	ג 25	ב	א-ב	צ-צא	כז-כח
ח	ד 26	ב	ג-ד	צא	ג-ה
ט	ה 27	ב	ה-ו	צא-צב	ו-ה
י	ו 28	ב	ז-ח	צב	ג-ה
יא	ז 29	ב	ט-י	צב	ו-ח
יב	ח 30	ג	א-ב	צב-צג	ט-א
יג	ט 31	ג	ג-ד	צג	ב-ד
יד	י 1	ג	ה-ו	צד	א-ג
טו	יא 2	ג-ד	ז-ח	צד	ד-ז
טז	יב 3	ד	ב-ג	צד	ז-ט
יז	יג 4	ד	ה-ז	צה	א-ג
יח	יד 5	ד	ו-ז	צה-צו	ד-ב
יט	טו 6	ה	א-ב	צו	א-ג
כ	טז 7	ה	ג-ד	צו-צח	ד-א
כא	יז 8	ה-ו	ה-א	צח	ב-ד
כב	יח 9	ו	ב-ג	צח-צט	ה-ב
כג	יט 10	ו	ד-ה	צט-קא	ג-א
כד	כ 11	ו	ו-ז	קא	ב-ד
כה	כא 12	ז	א-ב	קב	א-ג
כו	כב 13	ז	ג-ד	קב-קג	ד-א
כז	כג 14	ז	ה-ו	קג-קד	ב-א
כח	כד 15	ח	א-ב	קד	ב-ד
כט	כה 16	ח	ג-ד	קד	ה-ז
ל	כו 17	ח	ה-ו	קד-ה-ו	ח-א
לא	כז 18	ט	א-ב	קו-ז	ב-ב
לב	כח 19	ט	ג-ד	קז-ח	א-ג

הזכרים בהגרלות:

מבחינים במשינה היומית 179-182 ו-479-482 ומבחינים בהלכה 3

ה' מאיר בר-ששת, בני ברק
ה' דוד לוי, ביתר עילית
ה' ברוך מרדכי וולפא, בני ברק
ה' משה מנדל, ירושלים
ה' יעקב עלוש, בני ברק

דרושים ומותנדבים
לקחת ממשרדנו
אלישע 29 בבני-ברק,
לוחות כיס ועלונים להפצה
לזיכוי הרבים

זכות לימוד הרבים
תיזקף יום יום
לזכותכם!